

Lidia Karbownik

Uniwersytet Łódzki
Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa
lidia.karbownik@uni.lodz.pl

PROEKOLOGICZNE DZIAŁANIA PRZEDSIĘBIORSTW TRANSPORTU MIEJSKIEGO W POLSCE FINANSOWANE Z FUNDUSZY UE

Streszczenie: Artykuł prezentuje problematykę finansowania proekologicznych działań przedsiębiorstw transportu miejskiego w Polsce z funduszy UE w latach 2007-2013. Dla wymienionego okresu zidentyfikowane i przeanalizowane zostały tematy projektów realizowanych przez badane spółki wraz ze szczegółową analizą ich przestrzennego rozproszenia. Wskazana została również średnia liczba dni trwania tych projektów, ich wartości ogółem oraz wartości dofinansowania UE według tematów priorytetów.

Zaprezentowane wyniki badań empirycznych wskazują, iż przedsiębiorstwa transportu miejskiego podejmowały szereg proekologicznych działań, które najczęściej dotyczyły zakupu przyjaznych dla środowiska, ekologicznych autobusów. Ponadto promowanie czystego transportu miejskiego okazało się najczęściej wybieranym tematem priorytetu w analizowanych podmiotach gospodarczych (w szczególności w województwie śląskim), o najdłuższym średnim okresie realizacji, jak również najwyższej średniej wartości dofinansowania z funduszy UE.

Słowa kluczowe: transport miejski, zrównoważony rozwój, fundusze UE, alternatywne formy finansowania, polskie przedsiębiorstwa.

Wprowadzenie

Działalność ludzka związana jest z koniecznością przemieszczania osób, jak również ładunków i informacji. Na obszarach zurbanizowanych przemieszczaniu osób służy transport miejski (zwany komunikacją miejską), w którym wykorzystywane są różnorodne środki transportu o wyraźnie różniących się wymogach stawianych trasie komunikacyjnej [Biesiok (red.), 2013, s. 85 i 91].

Rynek transportu miejskiego jest rynkiem cząstkowym i zarazem lokalnym, którego specyfikę wyznaczają usługi transportowe w zakresie przewozu pasażerów jako „przedmiotu” wymiany, przedsiębiorstwa transportu miejskiego jako podmioty gospodarcze świadczące usługi oraz gospodarstwa domowe jako ich nabywcy, a także lokalny zasięg przestrzenny

ograniczony do obszaru jednego lub kilku miast tworzących aglomerację wraz z obszarami podmiejskimi organicznie powiązanych z tymi miastami [Rucińska, s. 294].

Dynamiczny rozwój gospodarczy i spowodowane nim narastające problemy środowiskowe związane z rozwojem transportu drogowego wpływają na pogorszenie warunków życia mieszkańców oraz na zmniejszenie atrakcyjności miasta. Realizacja zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwach transportu miejskiego powinna wobec tego wyrażać się w procesach podejmowania decyzji, w których poszukuje się równoważenia racji społecznych, ekonomicznych oraz ekologicznych (por. [Szołtysek, 2009, s. 51-52]).

Szczególną rolę wśród czynników warunkujących konkurencyjność przedsiębiorstw transportu miejskiego odgrywają innowacje ekologiczne. Tworzą one szansę osiągnięcia przewagi konkurencyjnej, w szczególności gdy celem przedsięwzięć podmiotu gospodarczego jest nie tylko spełnienie określonych norm ekologicznych i wymagań unijnych, i jednocześnie sprzyjają realizacji wartości dodanej dla szerszej grupy interesariuszy (por. [Burzyńska, s. 331-341]).

Zasadniczym celem opracowania jest identyfikacja i ocena zakresu proekologicznych działań podejmowanych przez podmioty gospodarcze świadczące usługi transportu miejskiego w Polsce, które dofinansowane zostały z funduszy UE w latach 2007-2013. Przedsiębiorstwa te mają bowiem szerokie możliwości pozyskania tego rodzaju źródeł finansowania realizowanych przez siebie projektów także w Polsce.

1. Podmioty i podstawy metodyczne badań empirycznych

Do zasadniczych badań empirycznych wykorzystane zostały dane o beneficjentach funduszy UE, które pozyskano z Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13¹. W raporcie pt. *Umowy o dofinansowanie wg projektów, programów, poziomów wdrażania, województw, powiatów, gmin, danych dotyczących beneficjentów, tematu priorytetu i formy prawnej, czy projekt zakończony* wyróżnionych zostało 66 402 pozycje dotyczące finansowania różnego rodzaju projektów z²:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna,
- Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego,

¹ Krajowy System Informatyczny SIMIK 07-13 zapewnia zdolność zbierania i agregacji na wyższych poziomach podstawowych danych dotyczących programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w zakresie oraz formacie wymaganych przez Komisję Europejską na mocy regulacji wspólnotowych na lata 2007-2013 (art. 58 lit. d rozporządzenia ogólnego Rady (WE) nr 1083/2006) oraz wspiera bieżący proces zarządzania i monitorowania w zakresie programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (za [www 1]).

² Pominęty został w niniejszym opracowaniu Program Operacyjny Kapitał Ludzki z uwagi na odrębnie przygotowane zestawienie umów dla tego rodzaju programu (zob. [www 1]).

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego (zob. szerzej m.in. [Śliwa i Pawlicki, 2011, s. 59-74; Gajewska, Sokół i Stańkiewicz, 2012, s. 1-425; www 1; www 2]).

Z 66 402 pozycji aż w 902 przypadkach podany został numer NIP składający się wyłącznie z jednego³ lub dziesięciu zer⁴ – co uniemożliwiło identyfikację numeru PKD 2007 opisującego kluczową działalność poszczególnych podmiotów wykazanych w tym raporcie. Łączna liczba podmiotów o niepowtarzającym się numerze NIP wynosiła 28 661 (wyluczając wyżej wyróżnione dwa przypadki NIP-ów „zerowych”).

Z uwagi na to, iż w raporcie KSI nie został ujawniony numer PKD 2007, dla 28 661 podmiotów o niepowtarzającym się numerze NIP podjęta została przez Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie próba przypisania numeru PKD 2007 na dzień 31 grudnia 2013 r. opisującego ich kluczową działalność.

Przyjmując za podstawę zasadniczych badań empirycznych listę 25 433 zidentyfikowanych (po numerze NIP) podmiotów przez Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie, wskazać należy, iż 397 przedsiębiorstw zadeklarowało na 31 grudnia 2013 r. prowadzenie swojej kluczowej działalności w sekcji H według PKD 2007, czyli „Transport i gospodarka magazynowa”.

Do badań przyjęto ostatecznie 36 spółek (zob. Załącznik nr 1). Spełniły one bowiem przyjęte dodatkowe dwa kryteria doboru jednostek do badań empirycznych, a mianowicie:

- ich działalność realizowana była w sekcji H również w dniu 27 lipca 2014 r. według danych GUS⁵,

³ Wystąpiło 6 takich pozycji w ww. raporcie.

⁴ Wystąpiło aż 896 takich pozycji w ww. raporcie.

⁵ Według informacji uzyskanej w dniu 29 lipca 2014 roku z Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. wynika, iż dla samych podmiotów z KRS w ciągu ostatnich 3 miesięcy było 3700 zmian PKD, zaś w ewidencji działalności gospodarczej jest tych zmian znacznie więcej.

Dokonana została zatem ponowna weryfikacja numeru PKD 2007 na stronie internetowej GUS (tj. www.stat.gov.pl/regon), która miała na celu zaklasyfikowanie do próby badawczej jedynie te podmioty gospodarcze, w których kluczowa działalność po ponadpółrocznym okresie funkcjonowania (obliczonym od dnia 31 grudnia 2013 r.) wchodziła wciąż w zakres sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

– świadczyły usługi transportu miejskiego⁶.

Do próby badawczej zakwalifikowanych zostało zatem 35 przedsiębiorstw, w których na dzień 31 grudnia 2013 r. kluczowa działalność związana była z transportem lądowym pasażerskim, miejskim i podmiejskim (o numerze 4931Z według PKD 2007) oraz Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Żaganiu, świadczący usługi głównie z zakresu pozostałego transportu lądowego pasażerskiego, gdzie indziej niesklasyfikowanego (o numerze 4939Z według PKD 2007)⁷.

Przedsiębiorstwa te świadczyły usługi transportu miejskiego w 12 województwach w Polsce. Do dalszych badań nie została zaklasyfikowana ani jedna spółka z województw kujawsko-pomorskiego, opolskiego, podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego.

Rys. 1. Liczba podmiotów gospodarczych objętych badaniem według województw (siedziby)*

* W nawiasach podana została liczba gmin, w których realizowane są projekty przedsiębiorstw transportu miejskiego.

Źródło: Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie, [www 1; www 3].

Kryterium to spełniło jedynie 291 spółek z 397 podmiotów wskazanych przez Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie jako te, których kluczowa działalność została zaklasyfikowana do sekcji H na koniec 2013 r.

⁶ Do próby badawczej zaklasyfikowane zostały te z 291 podmiotów, które w swojej nazwie zawierały słowo „miejski” lub „miejska”.

Dobór próby jest celowy (tj. jednostek spełniających określone kryteria), zatem nie można dokonywać tzw. uogólnienia wyników z badania częściowego na zbiorowość statystyczną – typowego dla doboru próby w sposób losowy (zob.: [Sławińska i Witczak (red.), 2008, s. 116].

⁷ Dane Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie (na dzień 31 grudnia 2013 r.).

Największa liczba gmin, w których realizowane były projekty przedsiębiorstw transportu miejskiego wystąpiła w województwie śląskim (33 gminy), w którym usługi świadczone były przez 4 badane podmioty gospodarcze:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklańcu,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. z Jaworzna.

Jedynie w województwie śląskim w badanych spółkach odnotowany został przypadek pozyskania dofinansowania na realizację projektów przez różne spółki świadczące usługi transportu miejskiego w tych samych gminach. Dla przykładu Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklańcu otrzymały środki z funduszy UE na realizację swoich projektów w tych samych 6 gminach, tj. gminie Będzin, m. Bytom, m. Chorzów, m. Katowice⁸, m. Siemianowice Śląskie oraz Wojkowice, zaś Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o. i Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. z Jaworzna odpowiednio w gminie m. Mysłowice oraz m. Sosnowiec.

W województwie łódzkim Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o. otrzymało dofinansowanie UE na realizację dwóch projektów w tych samych 4 gminach, zaś w województwie małopolskim odpowiednio – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Nowym Sączu oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie na realizację dwóch projektów w tej samej gminie. W województwie dolnośląskim dwa projekty realizowane były w gminie m. Jelenia Góra przez Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze, w województwie podkarpackim odpowiednio – w gminie m. Przemyśl przez Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o., w województwie zachodniopomorskim – w gminie m. Koszalin przez Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. w Koszalinie, a w województwie wielkopolskim – cztery projekty w gminie m. Poznań przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.

2. Identyfikacja proekologicznych działań realizowanych przez przedsiębiorstwa transportu miejskiego w Polsce finansowanych z funduszy UE

Promowanie czystego transportu miejskiego było najczęściej realizowanym priorytetem w polskich gminach (zob. tabela 1). Dla 14 z 66 przypadków wskazanych dla tego priorytetu okazało się, iż spółki realizowały go w tych samych gminach. Sytuacja ta dotyczyła opisanych powyżej 8 gmin z województwa śląskiego (tj. gminy Będzin, m. Bytom, m. Chorzów, m. Katowice, m. Mysłowice, m. Siemianowice Śląskie, m. Sosnowiec oraz Wojkowice)⁹.

⁸ Fundusze UE na realizację projektu w gminie m. Katowice otrzymało ponadto Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (z Jaworzna).

⁹ Promowanie czystego transportu w gminie m. Katowice wystąpiło aż w 3 podmiotach gospodarczych (zatem liczba gmin ogółem została zredukowana o 9 gmin).

Dodatkowo, w ramach tego priorytetu w gminie m. Poznań województwa wielkopolskiego Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o. realizowało 3 różne projekty oraz odpowiednio Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z o.o. w Jeleniej Górze – dwa projekty w gminie m. Jelenia Góra województwa dolnośląskiego, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. z Nowego Sącza – dwa projekty w gminie m. Nowy Sącz województwa małopolskiego i Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie – dwa projekty w gminie m. Tarnów województwa małopolskiego¹⁰. Wobec tego ostatecznie priorytet ten dotyczył 52 polskich gmin (unikalnych pod względem jego realizacji) i był wskazywany przez 18 analizowanych przedsiębiorstw – w największym przestrzennym zakresie przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklańcu¹¹ oraz Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o. (zob. Załącznik nr 2).

Tabela 1. Liczba gmin i przedsiębiorstw objętych badaniem według tematów priorytetów

Temat priorytetu	Liczba gmin		Liczba przedsiębiorstw
	ogółem, w których zrealizowane są projekty	w tym unikalnych pod względem realizacji tematu priorytetu	
52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	66	52	18
25 – Transport miejski	36	35	20
28 – Inteligentne systemy transportu	5	5	2
16 – Kolej	3	3	1
43 – Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	1	1	1
Razem	111	96	42

* W województwie śląskim oraz województwie dolnośląskim badane podmioty gospodarcze realizowały wyłącznie jeden temat priorytetu „Promowanie czystego transportu miejskiego”, zaś w województwie lubelskim, województwie lubuskim, województwie świętokrzyskim i województwie zachodniopomorskim odpowiednio jedynie priorytet „transport miejski”.

Źródło: Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie, [www 1; www 3].

Priorytet „Promowanie czystego transportu miejskiego” zrealizowany został przez badane podmioty gospodarcze w:

- 33 gminach województwa śląskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o. (1 gmina), pozostałe 3 przedsiębiorstwa realizujące projekty w tym województwie (1 gmina – tj. m. Katowice) oraz kolejno Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o. wraz Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklańcu (5 gmin po wyłączeniu gminy m. Katowice oraz odpowiednio w niewskazanych przez inne spółki 10 i 13 gminach), Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o. wraz z Przedsiębior-

¹⁰ Sytuacja ta przyczyniła się do redukcji o kolejne 5 gmin.

¹¹ Najliczniejsza liczba gmin, w których realizowany był projekt jednej z badanych spółek, wystąpiła w przypadku Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklańcu. Wśród 19 gmin wskazanych do realizacji projektu pt. „Poprawa jakości transportu publicznego poprzez zakup taboru komunikacyjnego dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklańcu” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego wyróżnić można gminy Miasteczko Śląskie, Mierzęcice, Bobrowniki, Będzin, m. Katowice, Siewierz, Wojkowice, Pyskowice, m. Bytom, m. Chorzów, Tarnowskie Góry, Świerklaniec, Radzionków, Ozarowice, Tworóg, Krupski Młyn, m. Siemianowice Śląskie, m. Piekary Śląskie oraz Zbrosławice.

- stwem Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. z Jaworzna (2 gminy po wyłączeniu gminy m. Katowice oraz dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. z Jaworzna – 1 gmina niewyróżniona w pozostałych podmiotach gospodarczych),
- 5 gminach województwa dolnośląskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. z Wrocławia (1 gmina), Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne ŚWIDNICA Sp. z o.o. (1 gmina), Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Bolesławcu (2 gminy) oraz Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze (dwa projekty w 1 gminie),
  - 5 gminach województwa wielkopolskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. z Gniezna (1 gmina), Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o. (trzy projekty w 1 gminie), Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim (1 gmina), Miejski Zakład Komunikacji w Krotoszynie Sp. z o.o. (1 gmina) oraz Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. z Wągrowca (1 gmina),
  - 3 gminach województwa małopolskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie (1 gmina), Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. z Nowego Sącza (dwa projekty w 1 gminie), jak również Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie (dwa projekty w 1 gminie),
  - 3 gminach województwa mazowieckiego – przez Szybką Kolej Miejską Sp. z o.o.,
  - 3 gminach województwa pomorskiego – przez PKP Szybką Kolej Miejską w Trójmieście Sp. z o.o.

Priorytet „Transport miejski” wskazany został z kolei w:

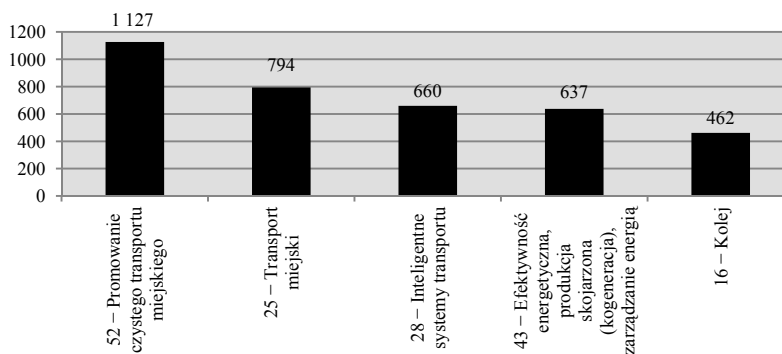
- 10 gminach województwa mazowieckiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Siedlcach Sp. z o.o. (9 gmin) oraz Komunikację Miejską – Płock Sp. z o.o. (1 gmina),
- 5 gminach województwa łódzkiego – przez Miejski Zakład Komunikacji w Skierniewicach Sp. z o.o. (1 gmina) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o. (4 gminy),
- 4 gminach województwa podkarpackiego – przez Miejską Komunikację Samochodową Sp. z o.o. w Dębicy (1 gmina), Miejską Komunikację Samochodową Sp. z o.o. w Mielcu (1 gmina), Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Jarosławiu (1 gmina) oraz Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. z Przemyśla (1 gmina),
- 4 gminach województwa pomorskiego – przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku,
- 4 gminach województwa zachodniopomorskiego – przez Komunikację Miejską Sp. z o.o. ze Szczecinka (1 gmina), Komunikację Miejską w Kołobrzegu Sp. z o.o. (2 gminy) oraz Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Koszalinie (dwa projekty w 1 gminie),
- 3 gminach województwa wielkopolskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o. (1 gmina), Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim (1 gmina) oraz Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Pile (1 gmina),
- 2 gminach województwa lubelskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Kraśniku (1 gmina) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Lublin Sp. z o.o. (1 gmina),

- 1 gminie województwa lubuskiego – przez Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Żaganiu,
- 1 gminie województwa małopolskiego – przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie,
- 1 gminie województwa świętokrzyskiego – przez Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Starachowicach.

Temat priorytetu „Inteligentne systemy transportu” realizowany był w 5 gminach województwa łódzkiego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Spółka z o.o. (1 gmina) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o. (4 gminy), zaś priorytet „Kolej” odpowiednio w 3 gminach województwa pomorskiego przez PKP Szybka Kolej Miejską w Trójmieście Sp. z o.o., a „Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią” w jednej gminie województwa podkarpackiego przez Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. z Przemyśla.

Najdłużej realizowanymi projektami w ramach priorytetów wyróżnionych w raporcie KSI były projekty dotyczące promowania czystego transportu miejskiego (średnia liczba dni wyniosła 1127 i była o 333 dni wyższa niż w priorytecie „Transport miejski” – zob. rys. 2). Spółką o największej liczbie dni realizacji projektu w analizowanych latach 2007-2013¹² okazała się spółka PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. finansująca z funduszy UE rozwój szybkiej kolei.

Średnia wartość dofinansowania UE przekroczyła we wszystkich analizowanych priorytetach wyróżnionych w raporcie KSI 50% średniej wartości ogółem realizowanych projektów, choć najwyższy udział procentowy tego dofinansowania (ponad 67%) został odnotowany w przypadku priorytetu „Inteligentne systemy transportu” realizowanego w 1 gminie województwa łódzkiego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Sp. z o.o. oraz 4 gminach województwa łódzkiego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o.

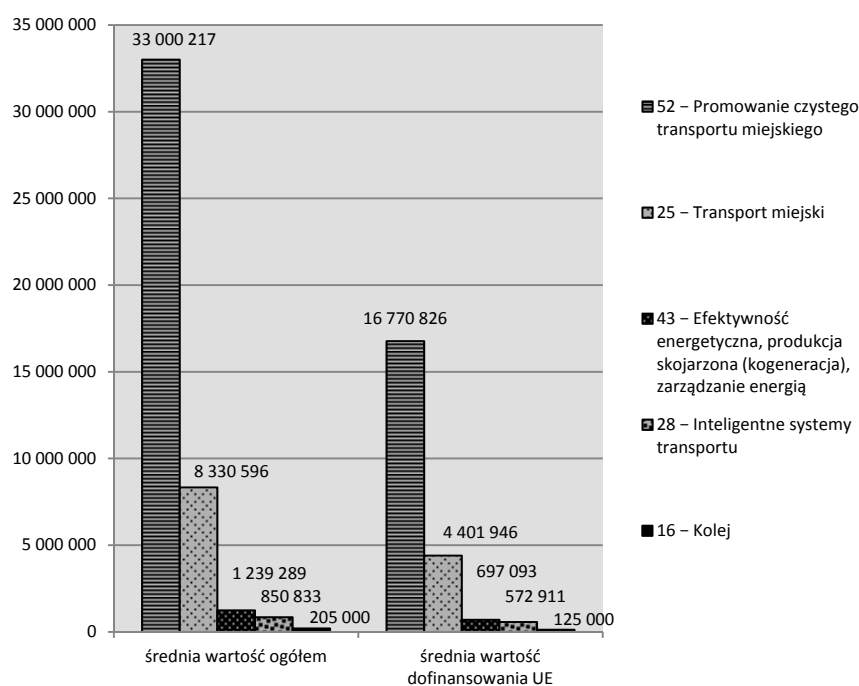
Rys. 2. Średnia liczba dni realizacji projektów podmiotów gospodarczych objętych badaniem (według tematu priorytetu)

Źródło: Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie; [www 1; www 3].

¹² Stan na 31 grudnia 2013 r. – dane z raportu KSI.

Analiza średniej wartości dofinansowania UE według priorytetów wykazała, iż najwyższa średnia kwota funduszy UE została przekazana na finansowanie promowania czystego transportu miejskiego (średnio blisko 16 771 tys. zł), najniższa zaś na kolej (125 tys. zł). Podmiotem gospodarczym, który otrzymał najwyższe dofinansowanie, było Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o. (ponad 413 mln zł dofinansowania UE), realizujące projekty dotyczące zakupu nowoczesnych i przyjaznych środowisku autobusów niskopodłogowych i nowoczesnego oraz niskopodłogowego taboru tramwajowego, a także budowy zajezdni tramwajowej Franowo w Poznaniu. Najwyższa średnia wartość dofinansowania została z kolei przyznana Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu SA w Krakowie na zakup ekologicznego taboru autobusowego o zmniejszonej emisji zanieczyszczeń, jak również na sfinansowanie rozwoju zintegrowanego transportu publicznego w aglomeracji krakowskiej (II etap).

Rys. 3. Średnia wartość ogółem i średnia wartość dofinansowania UE projektów podmiotów gospodarczych objętych badaniem (według tematu priorytetu – dane w zł)

Źródło: Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie; [www 1; www 3].

Typowym i najczęściej wykorzystywanym środkiem komunikacji miejskiej – obok kolei regionalnej, szybkiej kolei miejskiej (metro), tramwajów, trolejbusów, minibusów – są autobusy [Biesiok (red.), 2013, s. 91]. Zakup autobusów był najczęściej występującą inwestycją finansowaną z funduszy UE w badanych podmiotach gospodarczych (zob. Załącznik nr 2). Wymiana taboru autobusowego miała na celu nie tylko poprawę bezpie-

czeństwa transportu miejskiego – dostrzegana jest również proekologiczna polityka podejmowana przez badane spółki. Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Bolesławcu, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie, Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze, Miejski Zakład Komunikacji SA (z Ostrowa Wielkopolskiego) oraz dwukrotnie Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie w sposób bezpośredni wskazały już w tytułach swoich projektów na zakup ekologicznych autobusów.

W obliczu narastających problemów ekologicznych coraz większego znaczenia nabiera podejmowanie przez badane podmioty gospodarcze licznych inwestycji w zakresie ochrony środowiska. Wypełnianie norm unijnych z tego zakresu czy też zakup przyjaznych dla środowiska autobusów do obsługi linii komunikacyjnych – stały się zatem kluczowymi działaniami realizowanymi przez przedsiębiorstwa transportu miejskiego w Polsce.

Podsumowanie

Zaprezentowane wyniki badań empirycznych wskazują na podejmowanie przez analizowane spółki szeregu zróżnicowanych działań proinnowacyjnych, które najczęściej dotyczą proekologicznej i przyjaznej dla środowiska wymiany taboru autobusów. Promowanie czystego transportu miejskiego okazało się najczęściej wybieranym i realizowanym priorytetem w badanych podmiotach gospodarczych (w szczególności w województwie śląskim). Projekty w ramach tego priorytetu cechowały się najdłuższym średnim okresem realizacji oraz najwyższą średnią wartością dofinansowania z funduszy UE.

Można wnioskować, iż prowadzona przez przedsiębiorstwa transportu miejskiego w Polsce proekologiczna działalność tworzy znaczący potencjał przewagi konkurencyjnej tych spółek, w którym zawierają się także główne problemy prowadzenia przez nie społecznie odpowiedzialnej działalności gospodarczej.

Załącznik 1. Przedsiębiorstwa transportu miejskiego objęte badaniami empirycznymi*

Lp.	Nazwa beneficjenta	Województwo	Liczba gmin**	NIP
1.	2	3	4	5
1.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerkłańcu	śląskie	19	6452162922
2.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o.	śląskie	18	6342272762
3.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Siedlcach Sp. z o.o.	mazowieckie	9	8210006964
4.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o.	łódzkie	8 ^a	8271006869
5.	PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o.	pomorskie	6 ^c	9581370512
6.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	wielkopolskie	4 ^b	7770005132
7.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	śląskie	4	6320000217
8.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku	pomorskie	4	8390410217
9.	Szybka Kolej Miejska Sp. z o.o.	mazowieckie	3	9512109615
10.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie	małopolskie	2 ^a	8730020798
11.	Komunikacja Miejska w Kolobrzegu Sp. z o.o.	zachodniopomorskie	2	6710011163
12.	Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim***	wielkopolskie	2	6221011703
13.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Bolesławcu	dolnośląskie	2	6120004506
14.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleńnej Górze	dolnośląskie	2 ^a	6112679431
15.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o.	podkarpackie	2 ^a	7952045083
16.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Koszalinie	zachodniopomorskie	2 ^a	6690504364
17.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie	małopolskie	2 ^a	6790085613
18.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	małopolskie	2 ^a	7341011801
19.	Komunikacja Miejska – Płock Sp. z o.o.	mazowieckie	1	7742352235
20.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.	śląskie	1	9491723846
21.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Starachowicach	świętokrzyskie	1	6641913476
22.	Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	wielkopolskie	1	7661808889
23.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Żaganach	lubuskie	1	9240004321
24.	Miejska Komunikacja Samochodowa Sp. z o.o. w Mielcu	podkarpackie	1	8171358818
25.	Komunikacja Miejska Sp. z o.o.	zachodniopomorskie	1	6730006001
26.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SWIDNICA Sp. z o.o.	dolnośląskie	1	8842501652
27.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Pile	wielkopolskie	1	7642304076
28.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Lublin Sp. z o.o.	lubelskie	1	7120157966
29.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Jarosławiu	podkarpackie	1	7921007199
30.	Miejski Zakład Komunikacji w Skiermiewicach Sp. z o.o.	łódzkie	1	8361331389
31.	Miejski Zakład Komunikacji w Krotoszynie Sp. z o.o.	wielkopolskie	1	6211777881
32.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Kraśniku	lubelskie	1	7150200388

cd. załącznika 1

1	2	3	4	5
33.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	dolnośląskie	1	8961004279
34.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	wielkopolskie	1	7841007866
35.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Sp. z o.o.	łódzkie	1	7250005628
36.	Miejska Komunikacja Samochodowa Sp. z o.o. w Dębicy	podkarpackie	1	8720002971

* W badanych podmiotach gospodarczych została przyjęta nazwa beneficjenta wskazana w raporcie pt. *Umowy o dofinansowanie wg projektów, programów, pozycji wdrażania, województw, powiatów, gmin, danych dotyczących beneficjentów, tematu priorytetu i formy prawnej, czy projekt zakończony* [www 1].

** Liczba gmin ogółem, w których realizowane były poszczególne projekty przedsiębiorstw transportu miejskiego dofinansowane z funduszy UE (tj. liczba wszystkich rekordów występujących w raporcie pt. *Umowy o dofinansowanie wg projektów, programów, pozycji wdrażania, województw, powiatów, gmin, danych dotyczących beneficjentów, tematu priorytetu i formy prawnej, czy projekty zakończone dla badanych przedsiębiorstw transportu miejskiego*):

- a) Przypadki spółek, w których dwa różne projekty realizowane były w tej samej gminie lub gminach, w tym:
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o. (Zduńska Wola, Sieradz, Sieradz – miasto, Zduńska Wola – miasto),
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie (m. Tarnów),
  - Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze (m. Jelenia Góra),
  - Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. (m. Przemysł),
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie (m. Kraków),
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (m. Nowy Sącz).
- b) Przypadek spółki, w której cztery różne projekty realizowane były w tej samej gminie:
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o. (m. Poznań) – przy czym temat projektu „Zakup nowoczesnych, przyjaznych środowisku autobusów niskopodłogowych” składał się z dwóch etapów, dla których przypisane zostały dwa odrębne numery umów.
- c) Przypadek spółki, w której dwa różne projekty realizowane były w czterech różnych gminach:
- PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. (m. Sopot, m. Gdynia, m. Gdańsk, Wejherowo – miasto, Wejherowo, Rumia).

Pozostałe badane podmioty gospodarcze realizowały projekty dofinansowane z funduszy UE w różnych gminach danego województwa.

*** Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim podpisał dwie umowy o dofinansowanie z funduszy UE (w tym jednokrotnie podając nazwę skróconą „Miejski Zakład Komunikacji SA”).

Źródło: Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie; [www 1; www 3].

Załącznik 2. Lista projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa transportu miejskiego objętych badaniami empirycznymi*

Lp.	Nazwa beneficjenta	Temat priorytetu	Tytuł projektu	Liczba gmin
1.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklatcu	3 52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	4 Poprawa jakości transportu publicznego poprzez zakup taboru komunikacyjnego dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o.o. w Świerklatcu.	5
2.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zmniejszenie wpływu na środowisko i poprawa jakości transportu na obszarze obsługiwany przez PKM Katowice przez zakup nowych autobusów niskopodłogowych przystosowanych do potrzeb niepełnosprawnych.	18
3.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Siedlcach Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Poprawa funkcjonowania transportu miejskiego w Siedlcach – IV etap.	9
4.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o.	28 – Inteligentne systemy transportu	Poprawa bezpieczeństwa pasażerów poprzez kompleksowy monitoring autobusów MPK Sieradz.	4
5.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku	25 – Transport miejski	Zakup autobusów zasilanych gazem ziemnym CNG i montaż kolektorów słonecznych.	4
6.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (Jaworzno)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zakup nowoczesnego taboru autobusowego przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Jaworznie.	4
7.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Sieradzu Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Zakup autobusów w celu poprawy bezpieczeństwa transportu miejskiego i świadczenia usług spełniających normy unijne w zakresie ochrony środowiska i konkurencyjności względem transportu indywidualnego.	4
8.	Szybka Kolej Miejska Sp. z o.o. (Warszawa)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Uruchomienie obsługi transportem kolejowym Lotniska Okęcie im. Fryderyka Chopina.	3
9.	PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. (Gdynia)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Rozwój szybkiej kolei miejskiej w Trójmieście.	3
10.	PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. (Gdynia)	16 – Kolej	Opracowanie dokumentacji przedprojektowej dla przedsięwzięcia pn. Rozbudowa systemu kolei aglomeracyjnej Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego w kierunku Wejherowa.	3
11.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Bolesławcu	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zakup nowoczesnego taboru autobusowego sposobem na upowszechnienie ekologicznego transportu publicznego w Bolesławcu.	2
12.	Komunikacja Miejska w Kolobrzegu Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Zakup nowego taboru autobusowego dla miasta Kolobrzeg.	2
13.	Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim	25 – Transport miejski	Zakup 5 autobusów niskopodłogowych dla miasta Ostrowa Wielkopolskiego.	1
14.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Lublin Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Modernizacja podstacji prostownikowych zasilających trakcję oraz wymiana taboru trolejbusowego.	1
15.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Pile	25 – Transport miejski	Zakup 14 fabrycznie nowych autobusów niskopodłogowych dla potrzeb komunikacji autobusowej w mieście Pila.	1
16.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Żaganie	25 – Transport miejski	Poprawa jakości i dostępności usług transportu miejskiego w mieście Żagan poprzez zakup taboru i modernizację infrastruktury.	1

cd. załącznika 2

1	2	3	4	5
17.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (Nowy Sącz)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Wymiana taboru autobusowego z wyposażeniem w elementy Intelligentnych Systemów Transportowych.	1
18.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. (Przemysł)	43 – Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	Budowa układu kogeneracyjnego wraz z przebudową infrastruktury towarzyszącej do wytworzenia energii elektrycznej i ciepłej na terenie Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o. w Przemysłu.	1
19.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (Gniezno)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zakup nowych autobusów dla komunikacji miejskiej w Gnieźnie.	1
20.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (Wrocław)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa jakości i bezpieczeństwa systemu komunikacji publicznej Wrocławia poprzez działania podejmowane przez MPK Sp. z o.o.	1
21.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa jakości transportu publicznego w Tarnowie poprzez zakup ekologicznych autobusów oraz systemów monitoringu i liczenia pasażerów.	1
22.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (Nowy Sącz)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury techniczno-komunikacyjnej lokalnego transportu publicznego w Nowym Sączu wraz z wymianą taboru autobusowego.	1
23.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Zakup nowoczesnych, przyjaznych środowisku autobusów niskopodłogowych.	1
24.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zakup nowoczesnych, przyjaznych środowisku autobusów niskopodłogowych – etap II.	1
25.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie	25 – Transport miejski	Zakup ekologicznego taboru autobusowego o zmniejszonej emisji zanieczyszczeń.	1
26.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zintegrowany transport publiczny w aglomeracji krakowskiej – II etap.	1
27.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne ŚWIDNICA Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa jakości i bezpieczeństwa komunikacji publicznej poprzez zakup przyjaznych dla środowiska autobusów do obsługi linii komunikacyjnych na terenie miasta Świdnica i gmin Świdnica i Marcinowice.	1
28.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. (Przemysł)	25 – Transport miejski	Modernizacja taboru transportu publicznego na alternatywne źródła zasilania – CNG.	1
29.	Miejska Komunikacja Samochodowa Sp. z o.o. w Mielcu	25 – Transport miejski	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury techniczno – komunikacyjnej lokalnego transportu publicznego w Mielcu wraz z wymianą taboru autobusowego.	1
30.	Miejski Zakład Komunikacji w Skernewicach Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Zakup autobusów dla MKZ Sp. z o.o. – etap II Zakup sześciu sztuk autobusów.	1
31.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Łódź Sp. z o.o.	28 – Inteligentne systemy transportu	Poprawa stanu bezpieczeństwa pasażerów w komunikacji miejskiej w Łodzi poprzez system monitoringu wizyjnego.	1
32.	Miejska Komunikacja Samochodowa Sp. z o.o. w Dębicy	25 – Transport miejski	Wymiana taboru autobusowego Miejskiej Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Dębicy.	1
33.	Komunikacja Miejska – Płock Sp. z o.o.	25 – Transport miejski	Poprawa systemu transportu publicznego poprzez zakup nowoczesnego taboru wraz z niezbędną infrastrukturą przez Komunikację Miejską – Płock Sp. z o.o.	1

cd. załącznika 2

1	2	3	4	5
34.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa jakości komunikacji publicznej w aglomeracji jeleniogórskiej poprzez zakup nowych autobusów, wdrożenie systemu informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym oraz budowę nowoczesnej myjni autobusowej.	1
35.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zakup składów tramwajowych dla potrzeb nowej linii tramwajowej w Częstochowie.	1
36.	Zakład Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. (Wągrowiec)	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa dostępności i jakości transportu publicznego w Wągrowcu poprzez zakup 4 nowoczesnych autobusów.	1
37.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Krotoszynie Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Unowocześnienie taboru MZK Krotoszyn Sp. z o.o. poprzez zakup 5 fabrycznie nowych autobusów.	1
38.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Starachowicach	25 – Transport miejski	Poprawa jakości i bezpieczeństwa systemu komunikacyjnego Miasta Starachowice poprzez rozwój infrastruktury komunikacji publicznej.	1
39.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Zakup nowoczesnego, niskopodłogowego taboru tramwajowego.	1
40.	Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Jeleniej Górze	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa jakości i atrakcyjności transportu miejskiego i podmiejskiego w aglomeracji jeleniogórskiej poprzez zakup nowych ekologicznych autobusów, dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych oraz wdrożenie Systemu Biletu Elektronicznego.	1
41.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Koszalinie	25 – Transport miejski	Zakup autobusów.	1
42.	Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim**	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	6 ekologicznych autobusów dla miasta Ostrowa Wielkopolskiego.	1
43.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Kraśniku	25 – Transport miejski	Poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej poprzez wymianę taboru autobusowego, wdrożenie systemu GPS oraz monitoringu.	1
44.	Komunikacja Miejska Sp. z o.o. (Szczecinek)	25 – Transport miejski	Wzmocnienie potencjału transportu publicznego w Szczecinku poprzez zakup nowych autobusów miejskich	1
45.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Poprawa jakości transportu publicznego w Tarnowie poprzez zakup ekologicznych autobusów oraz systemów informacji pasażerskiej i zarządzania ruchem.	1
46.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Jarosławiu	25 – Transport miejski	Rozwój Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Jarosławiu poprzez zakup taboru.	1
47.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	52 – Promowanie czystego transportu miejskiego	Budowa zajezdni tramwajowej Franowo w Poznaniu.	1
48.	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Koszalinie	25 – Transport miejski	Modernizacja myjni dla autobusów i samochodów ciężarowych.	1

* W badanych podmiotach gospodarczych została przyjęta nazwa beneficjenta wskazana w raporcie pt. *Umowy o dofinansowanie wg projektów, programów, poziomów wdrażania, województw, powiatów, gmin, danych dotyczących beneficjentów, tematu priorytetu i formy prawnej, czy projekt zakończony* [www 1].

** Miejski Zakład Komunikacji SA w Ostrowie Wielkopolskim podpisał dwie umowy o dofinansowanie ze środków UE (w tym jednokrotnie podając nazwę skróconą „Miejski Zakład Komunikacji SA”).

Źródło: Na podstawie danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie; [www 1; www 3].

Literatura

- Biesok G., red. (2013), *Logistyka usług*, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa.
- Burzyńska D. (2009), *Innowacyjność ekologiczna w budowie przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw w warunkach kryzysu*, „Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego”, nr 3/2.
- Dane Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej Sp. z o.o. w Warszawie.
- Gajewska M., Sokół A., Staśkiewicz A. (2012), *Fundusze Unii Europejskiej dla przedsiębiorców 2007-2013. Dotacje i środki pomocowe*, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa.
- Rucińska D. (2012), *Polski rynek usług transportowych. Funkcjonowanie – przemiany – rozwój*, PWE, Warszawa.
- Sławińska M., Witczak H., red. (2008), *Podstawy metodologiczne prac doktorskich w naukach ekonomicznych*, PWE, Warszawa.
- Szołtysek J. (2009), *Logistyczne aspekty zarządzania przepływami osób i ładunków w miastach*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice.
- Śliwa J., Pawlicki R. (2011), *Fundusze unijne jako preferowane źródła finansowania rozwoju i konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- [www 1] www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx (dostęp: 15.01.2014).
- [www 2] www.mir.gov.pl/fundusze/fundusze_europejskie/strony/funduszeuropejskie.aspx (dostęp: 15.01.2014).
- [www 3] www.stat.gov.pl/regon (dostęp: 27.07.2014).

PRO-ECOLOGICAL ACTIONS OF URBAN TRANSPORT ENTERPRISES IN POLAND FINANCED FROM EU FUNDS

Summary: The article presents the issues of financing pro-ecological actions of urban transport enterprises in Poland from EU funds in 2007–2013. In the mentioned period have been identified and analyzed the topics of projects implemented by these enterprises, together with a detailed analysis of their spatial dispersion. Author has also indicated the average duration of projects (in days), their total value and value of EU funding under different thematic priorities.

The presented empirical results show that the urban transport enterprises took a number of pro-ecological actions, which mostly concerned the purchase friendly for environment, ecological buses. In addition, the promotion of clean urban transport proved to be the most frequently chosen topic of priority in the analyzed business entities (especially in the Silesian voivodeship), with the longest average duration, as well as the highest average value of co-financing from EU funds.

Keywords: urban transport, sustainable development, EU funds, alternative forms of financing, Polish enterprises.